

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง เงินรายได้ของมหาวิทยาลัยที่ไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลัง
ตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มีหนังสือที่ ทม ๐๔๐๑.๐๒/๑๔๐๔๕ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๕ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ตามที่มาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ บัญญัติว่า “บรรดาเงินที่ส่วนราชการได้รับเป็นกรณีพิเศษ ไม่ว่าจะได้รับตามกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับ หรือได้รับชำระตามอำนาจหน้าที่ หรือสัญญา หรือได้รับจากการให้ใช้ทรัพย์สิน หรือเก็บดอกผลจากทรัพย์สินของราชการ ให้ส่วนราชการที่ได้รับเงินนั้นนำส่งคลังตามระเบียบหรือข้อบังคับ ที่รัฐมนตรีกำหนด เว้นแต่จะมีกฎหมายกำหนดเป็นอย่างอื่น” และมาตรา ๕๕ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้บัญญัติว่า “บรรดารายได้และผลประโยชน์ของสถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคล รวมทั้งผลประโยชน์ที่เกิดจากที่ราชพัสดุ เบี้ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาการศึกษา และเบี้ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาการซื้อทรัพย์สินหรือจ้างทำของที่ดำเนินการโดยใช้เงินงบประมาณ ไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ”

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์จึงขอหารือ ดังนี้

๑. เบี้ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาการศึกษา และเบี้ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาการซื้อทรัพย์สินหรือจ้างทำของที่ดำเนินการ โดยใช้เงินงบประมาณ ตลอดจนบรรดาดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นจากการดังกล่าว เป็นรายได้ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่ไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังใช่หรือไม่

๒. ค่าธรรมเนียมสมัครสอบพนักงานของมหาวิทยาลัย ซึ่งเบิกจ่ายค่าจ้างจากเงินงบประมาณแผ่นดิน เป็นรายได้ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่ไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังใช่หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าว โดยมีผู้แทนทบวงมหาวิทยาลัย (สำนักงานปลัดทบวงและมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์) และผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง เห็นว่า ตามมาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง^๑ แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๗ กำหนดให้บรรดาเงินที่ส่วนราชการได้รับเป็นกรณีพิเศษ ไม่ว่าจะได้รับตามกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับ หรือได้รับชำระตามอำนาจหน้าที่ หรือสัญญา หรือได้รับจากการให้ใช้ทรัพย์สิน หรือเก็บดอกผลจากทรัพย์สินของราชการ ให้ส่วนราชการที่ได้รับเงินนั้นนำส่งคลังตามระเบียบหรือข้อบังคับที่

รัฐมนตรีกำหนด เว้นแต่จะมีกฎหมายกำหนดเป็นอย่างอื่น โดยกฎหมายที่บัญญัติยกเว้นเป็นอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องสำหรับในกรณีนี้หรือได้แก่ มาตรา ๑๑ วรรคสาม^[๒] แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๔๑ ที่กำหนดให้รายได้ของมหาวิทยาลัยรวมทั้งเบี่ยปรับที่เกิดจากการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย ไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลัง เว้นแต่เบี่ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาการศึกษา และเบี่ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาการซื้อทรัพย์สินหรือสัญญาจ้างทำของที่ดำเนินการโดยใช้เงินงบประมาณ และมาตรา ๕๕ วรรคสาม^[๓] แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่กำหนดให้ บรรดารายได้และผลประโยชน์ของสถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคล รวมทั้งเบี่ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาการศึกษาและเบี่ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาการซื้อทรัพย์สินหรือจ้างทำของที่ดำเนินการ โดยใช้เงินงบประมาณ ไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

ดังนั้น ในการที่จะพิจารณาว่าเบี่ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาการศึกษา และเบี่ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาการซื้อทรัพย์สินหรือจ้างทำของที่ดำเนินการ โดยใช้เงินงบประมาณ เป็นรายได้ของมหาวิทยาลัยที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังหรือไม่ จึงขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงว่า เบี่ยปรับดังกล่าวเกิดขึ้นเมื่อกฎหมายใดมีผลใช้บังคับ หากเกิดขึ้นก่อนที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มีผลใช้บังคับ^[๔] ก็จะเป็นไปตามมาตรา ๑๑ วรรคสาม^[๕] แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๔๑ ที่กำหนดให้เบี่ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาการศึกษา และเบี่ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาการซื้อทรัพย์สินหรือสัญญาจ้างทำของที่ดำเนินการ โดยใช้เงินงบประมาณเป็นรายได้ของมหาวิทยาลัยที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลัง แต่หากเกิดขึ้นเมื่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มีผลใช้บังคับ^[๖] ก็จะเป็นไปตามมาตรา ๕๕ วรรคสาม^[๗] แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่กำหนดให้เบี่ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาการศึกษา และเบี่ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาซื้อทรัพย์สินหรือสัญญาจ้างทำของที่ดำเนินการ โดยใช้เงินงบประมาณเป็นรายได้ของมหาวิทยาลัยที่ไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลัง

สำหรับดอกเบี้ยของเบี่ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาการศึกษา และดอกเบี้ยของเบี่ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาการซื้อทรัพย์สินหรือจ้างทำของที่ดำเนินการ โดยใช้เงินงบประมาณนั้น เห็นว่า เนื่องจากดอกเบี้ยของเบี่ยปรับเป็นดอกเบี้ยของทรัพย์สินประเภทดอกเบี้ยเงินต้นตามความในมาตรา ๑๔๘^[๘] แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ที่ยอมตกแก่เจ้าของทรัพย์สิน ดังนั้น มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จะต้องนำดอกเบี้ยของเบี่ยปรับส่งกระทรวงการคลังเฉพาะในกรณีที่ต้องนำเบี่ยปรับส่งกระทรวงการคลังเท่านั้น หากเป็นกรณีที่ไม่ต้องนำเบี่ยปรับส่งกระทรวงการคลัง ดอกเบี้ยซึ่งเป็นดอกเบี้ยของเบี่ยปรับยอมตกแก่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ตามนัยมาตรา ๑๔๘^[๙] แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์จึงไม่จำเป็นต้องนำดอกเบี้ยนั้นส่งกระทรวงการคลังด้วยเช่นเดียวกัน

ประเด็นที่สอง เห็นว่า ค่าธรรมเนียมสมัครสอบพนักงานของมหาวิทยาลัยไม่ว่าจะเบิกจ่ายค่าจ้างจากเงินงบประมาณแผ่นดินหรือไม่ อาจถือเป็นค่าธรรมเนียมชนิดหนึ่ง ซึ่งเป็นรายได้ของ

มหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๑ (๑)^(๑๐) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๔๑ หรือเป็น รายได้ของมหาวิทยาลัยซึ่งเป็นรายได้อื่นตามมาตรา ๑๑ (๕)^(๑๑) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๔๑ ก็ได้ ค่าธรรมเนียมสมัครสอบพนักงานของมหาวิทยาลัย จึงเป็นรายได้ของ มหาวิทยาลัยที่ไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการ งบประมาณ ตามมาตรา ๑๑ วรรคสาม^(๑๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๔๑ ประกอบกับมาตรา ๕๕ วรรคสาม^(๑๓) แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้กำหนดให้ บรรดารายได้และผลประโยชน์ของสถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคล ไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งกระทรวง การคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ ซึ่งเป็นหลักการที่สอดคล้อง กันกับหลักการที่กำหนดในมาตรา ๑๑ วรรคสาม^(๑๔) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเกษตร ศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๔๑ ดังนั้น ค่าธรรมเนียมสมัครสอบพนักงานของมหาวิทยาลัย จึงเป็นรายได้ของ มหาวิทยาลัยที่ไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการ งบประมาณ

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จาละ

(นางสาวพรทิพย์ จาละ)

รองเลขาธิการฯ

รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มีนาคม ๒๕๔๖

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๕๐๑/๐๓๑๒ ลงวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๔๖ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการ
กฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

^[๑] มาตรา ๒๔ บรรดาเงินที่ส่วนราชการได้รับเป็นกรณีพิเศษไม่ว่าจะได้รับตามกฎหมายหรือระเบียบ
ข้อบังคับ หรือได้รับชำระตามอำนาจหน้าที่ หรือสัญญา หรือได้รับจากการให้ใช้ทรัพย์สิน หรือเก็บดอกผลจากทรัพย์สิน
ของราชการ ให้ส่วนราชการที่ได้รับเงินนั้นนำส่งคลังตามระเบียบหรือข้อบังคับที่รัฐมนตรีกำหนด เว้นแต่จะมีกฎหมาย
กำหนดเป็นอย่างอื่น

^[๒] มาตรา ๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑

รายได้ของมหาวิทยาลัยรวมทั้งเบี่ยปรับที่เกิดจากการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย
ไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ เว้นแต่
เบี่ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาการศึกษาและเบี่ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาซื้อขายทรัพย์สินหรือสัญญาจ้างทำของที่
ดำเนินการโดยใช้เงินงบประมาณ

^[๓] มาตรา ๕๕ ๑๑๑ ๑๑๑

บรรดารายได้และผลประโยชน์ของสถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคล รวมทั้งผลประโยชน์ที่เกิด
จากที่ราชพัสดุ เบี่ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาการศึกษา และเบี่ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาซื้อขายทรัพย์สินหรือจ้างทำ
ของที่ดำเนินการโดยใช้เงินงบประมาณ ไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและ
กฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

๑๑๑ ๑๑๑

^[๔] พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ใช้บังคับเมื่อวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๔๒

^[๕] โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

^[๖] โปรดดูเชิงอรรถที่ ๔, ข้างต้น

^[๗] โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓, ข้างต้น

^[๘] มาตรา ๑๔๘ ดอกผลของทรัพย์สิน ได้แก่ ดอกผลธรรมดาและดอกผลนิตินัย

๑๑๑ ๑๑๑

ดอกผลนิตินัย หมายความว่า ทรัพย์สินหรือประโยชน์อย่างอื่นที่ได้มาเป็นครั้งคราวแก่เจ้าของทรัพย์สิน
จากผู้อื่นเพื่อการที่ได้ใช้ทรัพย์สินนั้น และสามารถคำนวณและถือเอาได้เป็นรายวันหรือตามระยะเวลาที่กำหนดไว้

^[๙] โปรดดูเชิงอรรถที่ ๘, ข้างต้น

^[๑๐] มาตรา ๑๑ นอกจากเงินที่กำหนดไว้ในงบประมาณแผ่นดิน มหาวิทยาลัยอาจมีรายได้ ดังนี้

(๑) เงินผลประโยชน์ ค่าธรรมเนียม ค่าปรับ และค่าบริการต่างๆ ของมหาวิทยาลัย

๑๑๑ ๑๑๑

(๕) รายได้หรือผลประโยชน์อื่นๆ

๑๑๑ ๑๑๑

^[๑๑] โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑๐, ข้างต้น

^[๑๒] โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

^[๑๓] โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓, ข้างต้น

^[๑๔] โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น